

22140019

BELARUSIAN A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
BIÉLORUSSE A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
BIELORRUSO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)

Vendredi 9 mai 2014 (matin)

Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Напішыце літаратурны аналіз толькі **аднаго** з двух дадзеных тэкстаў. У сваім аналізе Вы мусіце адказаць на абодва накіравальныя пытанні.

1.

Матылёк

Б'ецца, ўецца шпаркі, лёгкі
Сінякрылы матылёк.

Максім Багдановіч

Лілею
5 млявы
плёс
люляе,
З-пад злежаных
аблок
10 здалёк
Ляціць віхлясты і бялявы,
Пялёстак лёгкі —
матылёк.

Ён кліча у блакіт лілею,
15 Каб не любіла
больш
да слёз
Бліскучы ад лускі і глею,
Самлелы,
20 абмялелы
плёс,

Дзе лашчыць цёплай ласкай хваля
Лінеў — злянелых цельпукоў,
Пабліскае
25 няблізка
далеч,
Дзе ў іле
не злічыць малькоў,

30 Дзе глыб
                  угнеўнена шыпела,
Калі
                  на хвалі
                          лівень
                                  лёг...

35 Засумавалы,
                  белы,
                          белы
Ляціць удалеч
                          матылёк...

Рыгор Барадулін, *Нагбом* (1963)

- (а) Патлумачце, якую ролю адыгрывае кантраст у перадачы галоўных ідэяў верша.
- (б) Апішыце, якія стылістычныя сродкі, ужытыя паэтам, спрыяюць меладычнаму гучанню верша.

2.

Сабачча служба

Чуў я (а мо і вы чулі) не раз, як іншыя кажуць: «Паганая тая служба — сабачча служба». Чуў — і думаў сабе: што за такая служба? Сабацы — пэўне, што і сабачча служба, а і то не паганая, бо і сабака найлепшы прыяцель чалавека і найвярнейшы з яго служака гаспадара. Але каб службу чалавека назваць паганай, сабачай — ніколі неяк не мог я даць веры. Можа

5 быць служба цяжкая, вельмі цяжкая, але не паганая, бо ніякая праца не ганьбіць чалавека.

Але неяк давялося мне раз быць у горадзе. Заначаваў у кума. Раніцай выйшлі на вуліцу, стаім каля брамы, гамонім... Ажно ляціць колькі падросткаў, адзін і сталы лынды распусціў, за імі дзеці — і ўсе цюкаюць, свішчуць! Дзе каторы спанатрыць якога беднага сабаку, то так уляжа за ім, што толькі пяты міргаюць... Гляджу, вочы вылупіўшы, дый

10 нічога не разумею! Ажно бачу, сунецца воз — не воз, катух — не катух, быццам велізарная жалезная клетка; на клетцы гэтай сядзіць дзяцюк — коніка паганяе, двух абапал падросткаў таксама прычапілася на гэтай клетцы з вялікімі, як вуды, пугамі, а ў клетцы гэтай сабакі сядзяць — мусіць, з дзесятак які — і малых, і вялікіх — усялякай масці, дый ззаду клеткі бяжыць яшчэ адзін невялікі кудлаты сабака.

15 — Што гэта, братка? — пытаю кума.

— Гіцлі, — кажа, — што ловяць валацугаў — сабак, а гэта грамада, што паперадзе з крыкам ляцела — от, людзі як людзі — заўсягды нешта добрае ў сэрцы сядзіць, дык і разганяюць сабак, каб не папаліся ў гіцлевы лапы.

— А гэты ж — задні, — пытаю, — чаму на свабодзе?

20 — Эгэ, — кажа кум, — ён самы важнейшы ў гіцляў: гэта правакатар. Бяжыць ён, значыцца, па вуліцы дый знаёмства заводзіць з сваім братам: угледзіць каторага, зараз да яго — з аднаго боку зайдзе — нюх, з другога — нюх, хвосцікам на ўсе бакі віль-віль, а той ужо і рад новаму сваяку — і язык высалупіць. Тут і тыц і гіцлі на новага сябра з гэтымі пугамі дый у жалезную клетачку!.. А той кудлаты юда — як бы і нічога: хвост толькі зноў крапчэй

25 падцісне, морду ўніз апусціць дый ізноў бяжыць далей, насцеражыўшы вушы, лыпаючы з-пад лоба вачмі, шукаць новай ахвяры...

Ну, браткі, вось гэта служба дык служба: праўда, што паганая, мусіць, мала і сабак знойдзеца на такую службу!

Ядвігін Ш, *Бярозка* (1912)

- (а) Напачатку аповеда аўтар задаецца пытаннем, якую службу можна назваць “паганай, сабачай”. Патлумачце, як выраз “сабачая служба” ўжываецца для пабудовы алегарычнага малюнка здрадніка.
- (б) Якія стылістычныя прыёмы, ужытыя аўтарам, спрыяюць стварэнню жывой, дынамічнай карціны падзеяў?